

<i>Κωδικός (οί) αναγνώρισης</i>	A.E. 304
<i>Τίτλος</i>	ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ
<i>Χρονολογία (ες)</i>	1944-1983
<i>Επίπεδο περιγραφής</i>	Αρχείο
<i>Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (Ποσότητα, όγκος ή διαστάσεις)</i>	23 αρχειακά κουτιά
<i>Όνομα παραγωγού (ών)</i>	Ηλίας Παπαστεργιόπουλος (1916-1985) Βασίλης Η. Παπαστεργιόπουλος
<i>Διοικητική ιστορία / Βιογραφικό σημείωμα</i>	Ο Ηλίας Παπαστεργιόπουλος (ή Παπαστεριόπουλος) (Πάτρα, 1916 - Αθήνα, 1985) ήταν δικηγόρος. Πολέμησε στη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου και στην Κατοχή οργανώθηκε στο ΕΑΜ - ΕΛΑΣ. Μετά την απελευθέρωση, ανέλαβε την υπεράσπιση αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης στην Αχαΐα (1945-1946) και εκτοπίστηκε από το 1947 ως το 1957. Το 1957 συνεχίστηκε η εκτόπισή του στην Αθήνα όπου στη συνέχεια δικηγόρησε. Έγραψε το βιβλίο <i>Ο Μωρηάς στα όπλα</i> και πάμπολλα άρθρα για την Αντίσταση, την Κατοχή, τη νομική φύση της Εθνικής Αντίστασης και πολιτικά. Πέθανε στην Αθήνα το 1985. Ο Βασίλης Παπαστεργιόπουλος είναι γιος του Ηλία.
<i>Ιστορικό της ενότητας περιγραφής</i>	Το αρχείο του Ηλία Παπαστεργιόπουλου όταν εισήλθε στο Ε.Λ.Ι.Α. περιλάμβανε το προσωπικό αρχείο του ίδιου και το αρχείο του 12 ^{ου} Συντάγματος ΕΛΑΣ Πελοποννήσου ταξινομημένα και τα δύο από τον γιο του, Βασίλη Παπαστεργιόπουλο. Μετά την εισαγωγή τους αποτέλεσαν δύο ξεχωριστές αρχειακές ενότητες. Επειδή η αρχική τάξη των αρχείων είχε διασπαστεί, αναταξινομήθηκαν από τον Θόδωρο Σαμπατακάκη (12 ^ο Σύνταγμα) και τον Γιώργο Χαρωνίτη (αρχείο Ηλία Παπαστεργιόπουλου). Το αρχείο του Η. Παπαστεργιόπουλου συνοδευόταν από δακτυλόγραφη καταγραφή που ισχύει για τους πρώτους 10 φακέλους του αρχείου.
<i>Διαδικασία πρόσκτησης</i>	Δωρεά του γιου του, Βασίλη Παπαστεργιόπουλου, 1993. Τον Απρίλιο του 2010 προστέθηκε ένας φάκελος με έγγραφα της περιόδου 1830-1850, πιθανών προγόνων του Η. Παπαστεργιόπουλου.
<i>Παρουσίαση περιεχομένου</i>	Το αρχείο του Ηλία Παπαστεργιόπουλου περιέχει χειρόγραφες αφηγήσεις αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης στην Πελοπόννησο, αποκόμματα και φύλλα εφημερίδων, ποικίλο υλικό (εκλογικούς καταλόγους, τεύχη περιοδικών, δικαστικές αποφάσεις, αλληλογραφία κ.λπ.) που αφορούν τη συγγραφή των έργων του

	<p><i>Ο Μωρηάς στα όπλα</i> (έξι τόμοι, υπάρχει και το υλικό που είχε συγκεντρώσει για τον έβδομο τόμο που τελικά δεν εκδόθηκε) και <i>Η νομική φύση της Εθνικής Αντίστασης</i> κ.λπ., τις διώξεις του Παπαστεργιόπουλου, τις διαλέξεις και τις ομιλίες του για θέματα της Εθνικής Αντίστασης, της Επανάστασης του 1821, τη νομική φύση της Εθνικής Αντίστασης, και την απομάκρυνση των ξένων βάσεων από την Ελλάδα. Επίσης περιλαμβάνεται υλικό για τις βουλευτικές και δημοτικές εκλογές της περιόδου 1945-1964, με έμφαση στην περιοχή Αχαΐας κ.λπ. Σημαντικό είναι το μέρος του αρχείου που αφορά την υπεράσπιση από τον Παπαστεργιόπουλο διωκόμενων αγωνιστών της Αντίστασης την περίοδο 1945-1946.</p> <p>Το αρχείο του Βασίλη Παπαστεργιόπουλου περιλαμβάνει ποικίλο υλικό για το φοιτητικό κίνημα της περιόδου 1982-1984.</p> <p>[Βλ. επισυναπτόμενη αναλυτική περιγραφή]</p>
<i>Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση</i>	Εκκαθαρίστηκαν τα πολλαπλά
<i>Προσθήκες υλικού</i>	Δεν αναμένονται προσθήκες.
<i>Σύστημα ταξινόμησης</i>	Η ταξινόμηση είναι θεματική. Διατηρήθηκε η ταξινόμηση του παραγωγού, όπου υπήρχε.
<i>Όροι πρόσβασης</i>	Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση.
<i>Όροι αναπαραγωγής</i>	
<i>Γλώσσα / γραφή των τεκμηρίων</i>	Ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά
<i>Φυσικά χαρακτηριστικά και τεχνικές προϋποθέσεις</i>	
<i>Εργαλεία έρευνας</i>	Δακτυλόγραφη καταγραφή του αρχείου Ηλία Παπαστεργιόπουλου (ισχύει για τους πρώτους δέκα φακέλους του αρχείου).
<i>Εντοπισμός πρωτοτύπων</i>	
<i>Εντοπισμός αντιγράφων</i>	
<i>Συμπληρωματικές πηγές / σχετικές ενότητες περιγραφής</i>	
<i>Δημοσιεύσεις / Βιβλιογραφία</i>	<p>Έργα του Ηλία Παπαστεργιόπουλου:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ο Μωρηάς στα όπλα (Εθνική Αντίσταση 1941-1944)</i>, Έρευνα και Κριτική της Νεοελληνικής ιστορίας, τ. 6, Αθήνα 1965-1980 (τόμοι Α' και Β', 1965, τόμοι Γ' και Δ', 1975, τόμος Ε' 1976-1980; Τόμος Στ' 1980) - <i>Η νομική φύση της Εθνικής Αντίστασης</i>, Αθήνα 1980 - <i>Η δίκη του Καραϊσκάκη: Έρευνα, μελέτη, κριτική</i>, Έρευνα και Κριτική της Νεοελληνικής ιστορίας, Αθήνα 1963 <p>Μούτουλας Παντελής, <i>Πελοπόννησος 1940-45. Η περιπέτεια της επιβίωσης του διχασμού και της απελευθέρωσης</i></p>

	ρωσης, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2004
<i>Παρατηρήσεις</i>	Ο φάκελος 23 εντοπίστηκε και εντάχθηκε στο αρχείο, τον Μάιο του 2007.
<i>Παρατηρήσεις και όνομα του / της αρχειονόμου</i>	Γιώργος Χαρωνίτης
<i>Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής</i>	ΔΠΙΑΠ (Γ) 2 ^η έκδοση
<i>Χρονολογία (ες) περιγραφής</i>	Νοέμβριος 2004, Μάϊος 2007
<i>Θέματα</i>	ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ / ΕΚΛΟΓΙΚΑ / ΚΑΤΟΧΗ / ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ / ΔΙΩΞΕΙΣ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ / Ε.Λ.Α.Σ.

ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Φάκελος 1 Καλάβρυτα-Αφηγήσεις (1945-1985)

- Κείμενα, αποκόμματα εφημερίδων για τα Καλάβρυτα (1975-1985).

Φάκελος 2 Αφηγήσεις

- Αφηγήσεις - έκθεση Π. Λίλη: έκθεση Π. Λίλη, αφηγήσεις Μ. Βαζαίου, Σπύρου Τσικλητήρα, Βασ. Τσεκούρα, Χ. Χρηστάκου, Ναπολέοντα Παπαγιαννόπουλου, έκθεση Δημ. Παπαϊωάννου.
- Χειρόγραφα και δακτυλόγραφα αφηγήσεων αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης (Μίχος, Παναγιώτης Τσάκωνας κ.ά).
- Ποικίλα για την αντίσταση στην Αιγιάλεια.

Φάκελος 3 Νίκος Μπελογιάννης (1946, 1975-1986)

- Φύλλα και αποκόμματα εφημερίδων (κυρίως του *Ριζοσπάστη* για την ταινία «Ο άνθρωπος με το γαρύφαλλο»).
- Φωτοτυπίες από την εφημερίδα *Ελεύθερη Αχαΐα* με άρθρα του Μπελογιάννη.
- Επιστολή Θ. Κατριβάνου.
- Έντυπο: Νίκος Μπελογιάννης, *Τι πρέπει να γίνει για να ζήσουν οι σταφιδοπαραγωγοί*, Ελεύθερος Μωριάς, Πάτρα 1945.

Φάκελος 4 Χειρόγραφο Γ. Μπαλή

- Χειρόγραφο: Γιώργου Αθανασίου Κουβούση ή Μπαλή «Απομνημονεύματα προσωπικών αναμνήσεων και σκέψεων από συμβάντα και γεγονότα εις την περιφέρειάν μας κατά τον απελευθερωτικό αγώνα Εθνικής Αντιστάσεως 1942-1944». Πρόκειται για την περιφέρεια Αγίου Βασιλείου Κυνουρίας.

Φάκελος 5 Φωτογραφίες-αποκόμματα εφημερίδων

Φάκελος 6 Αφηγήσεις αγωνιστών για την αντίσταση κυρίως στην Ηλεία

Αφηγήσεις διαφόρων: Γιάννη Αναστασόπουλου, Νικολάου Πασαγιώτη αγνώστου: «Πολιτική ιστορία της κατοχής και του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος στην Ηλεία (1941-1944)» αγνώστου: «Χρονικό της Αντίστασης. Πώς πρωτοείδαν τους Ελασίτες που τους κύκλωσαν στις Καστανιές Ιούνη του 1943 οι Ιταλοί».

Φάκελος 7 Αντίσταση στη Μεσσηνία (1944, 1975-1981)

- Μελιγαλάς-ντοκουμέντα Κατοχής.
- Φωτογραφίες αγωνιστών από αποκόμματα εφημερίδων (κυρίως στη στήλη των «Κοινωνικών»).
- Αποδελτίωση της εφημερίδας *Ελεύθερη Μεσσηνία* (1944).

Φάκελος 8 Διάφορα (1945-1980)

- Χειρόγραφο Παπαστεργιόπουλου: «Ιστορία του αντάρτικου στην Αχαΐα και την Ηλεία» (έχει εκδοθεί).
- Ευχαριστήρια διαφόρων για την αποστολή βιβλίων του.
- «Χειρόγραφα Βαζαίου».
- «Βουλεύματα για “φόνους” κατά αγωνιστών».
- Βιογραφικά αγωνιστών για τον τόμο «Προσωπικότητες του Αγώνα».
- Επιστολές Παπαστεργιόπουλου προς αγωνιστές.

- Αφηγήσεις Μιχαλάκου, Γ. Κώνστα, Μίχου (του τελευταίου από το περιοδικό *Εθνική Αντίσταση*).
- Φωτοτυπίες από το βιβλίου Ν.Δ. Κωνσταντόπουλος, *Πενήντα χρόνια ζωής του Πύργου*.

Φάκελος 9 Υλικό για την έκδοση του 7ου τόμου (Α)

Υλικό που αφορά τον 7ο τόμο του βιβλίου του *Ο Μωρηάς στα όπλα*. Αποτελείται κυρίως από αποκόμματα εφημερίδων, Αθήνας και Πελοποννήσου, χειρόγραφα αφηγήσεων και σημειώσεων και ποικίλο άλλο υλικό.

- Αποκόμματα από την εφημερίδα *Ευθύνη* (Πύργος) για την αντίσταση στην Ηλεία και την Αιγειαλία.
- Χειρόγραφα αγωνιστών και αποκόμματα εφημερίδων για μάχες.
- Δακτυλογραφημένα κείμενα.
- «Ιστορία της ιστορίας»: υλικό σχετικά με το ιστορικό συγγραφής του βιβλίου *Ο Μωρηάς στα όπλα*.
- «Στοιχεία από Μόσχα».
- Συμπληρώματα για τον 7ο τόμο: αποκόμματα, σημειώσεις.
- «Λάτση»: αποκόμματα για το ρόλο του Λάτση στην Κατοχή.

Φάκελος 10 Υλικό για την έκδοση του 7ου τόμου (Β) (1977-1983)

Αποκόμματα εφημερίδων, τεύχη του περιοδικού *Αντί* κ.λπ.

Φάκελος 11 Η νομική φύση και το δίκαιο της Εθνικής Αντίστασης - Τοπική Αυτοδιοίκηση - Λαϊκή Δικαιοσύνη (1963-1978)

- Κείμενα του Παπαστεργιόπουλου για τη νομική φύση και το δίκαιο της Εθνικής Αντίστασης, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τη λαϊκή δικαιοσύνη. Περιλαμβάνονται επίσης φωτοτυπία του βιβλίου: Carl Smith *Theorie des Partisanen*, Berlin 1963, φωτοτυπίες άρθρων από τα περιοδικά *ΚΟΜΜΕΠ*, *Σοσιαλιστική Επιθεώρηση*, *Αντί*, *Ιστορική Επιθεώρησης*, σημειώσεις κ.λπ.

- Δακτυλόγραφα του κειμένου, επιστολή Δεσποτόπουλου, άρθρα στο *Αντί*, (1975) των Θανάση Χατζή, Βασίλη Εφραιμίδη, Σπύρου Ασδραχά, Χάινς Ρίχτερ.
- Έρευνα στην εφημερίδα *Το Βήμα* για τη νομική φύση της Εθνικής Αντίστασης (1978), οικονομικά άρθρα στην ίδια εφημερίδα και διάφορα πολιτικά άρθρα.

Φάκελος 12 Συμπόσια ΚΜΕ και εκδήλωση Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών (1978-1982)

- Εισηγήσεις στα συμπόσια που οργάνωσε το Κέντρο Μαρξιστικών Ερευνών για την Ελληνική Επανάσταση και τη Μικρασιατική καταστροφή.
- Εκδήλωση της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών για τα ελληνικά ολοκαυτώματα στη διάρκεια της Κατοχής. Αποκόμματα εφημερίδων (1982).
- Εισηγήσεις στην Διεθνή Συνδιάσκεψη για τον Επαναπατρισμό των Πολιτικών Προσφύγων (1979).

Φάκελος 13 Διαλέξεις Παπαστεργιόπουλου (1977-1983)

Περιέχονται κείμενα διαλέξεων του Παπαστεργιόπουλου για την Εθνική Αντίσταση, την Ελληνική Επανάσταση και για την απομάκρυνση των βάσεων:

- Ομιλίες και διαλέξεις για την Εθνική Αντίσταση στην Καλλιθέα, την Πάτρα (3 ομιλίες), στο Λεόντιο, στο Περιστερι (για Τοπική Αυτοδιοίκηση), στο Βύρωνα (νομική φύση), Αμαλιάδα, Γλόγοβα (1977-1983). Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει και το υλικό που χρησιμοποιήσε.

- Ομιλίες για την Επανάσταση του 1821 (Καραϊσκάκης, διωγμός αγωνιστών) στο Χαϊδάρι, την Καβάλα και την Πάτρα (1981-1984).
- Ομιλίες για την απομάκρυνση των βάσεων στα Χανιά, τα Καλάβρυτα, την Παλλήνη, τη Λάρυμνα, τη Λευκάδα και ομιλίες σε εκδηλώσεις εναντίον της επανένταξης της Ελλάδας στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ (1980-1981).

Φάκελος 14 Κείμενα του Παπαστεργιόπουλου και άλλων

Κείμενα άρθρων για Εθνική Αντίσταση και πολιτικά. Κείμενο του Νίκανδρου Κεπέση και μια εισήγηση για το κίνημα του 1935.

Φάκελος 15 Αποκόμματα εφημερίδων για Εθνική Αντίσταση, οικονομία, πολιτική (1976-1984).

Αποκόμματα και φύλλα των εφημερίδων *Αλλαγή*, *Η φωνή της Αχαΐας*, *Το Βήμα*, *Ριζοσπάστης*, *Η Αυγή*, *Η φωνή των Καλαβρύτων*.

Φάκελος 16 Πανελλήνιος Ένωσις Εφέδρων Αξιωματικών Πολέμου 1940-1941 (1942,1945)

Εισερχόμενη και εξερχόμενη αλληλογραφία του παραρτήματος Πατρών της Ένωσης, πρόεδρος του οποίου ήταν ο Παπαστεργιόπουλος.

Φάκελος 17 Δικηγορικά (1946-1965)

Υπομνήματα, αιτήσεις, κλήσεις, πρακτικά αποφάσεων Επιτροπών Δημοσίας Ασφαλείας Ν. Αχαΐας, αιτήσεις αποφυλάκισης, μεταγωγές κρατουμένων, σημειώσεις κ.λπ. που αφορούν την εργασία του Παπαστεργιόπουλου ως δικηγόρου στην Πάτρα την περίοδο 1945-1947. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ποινικές υποθέσεις και τα πρακτικά των Επιτροπών Δημοσίας Ασφαλείας αναφορικά με τους διωγμούς των αριστερών.

Φάκελος 18 Εκτόπιση Παπαστεργιόπουλου (1947-1965)

Πρακτικά Επιτροπών Δημοσίας Ασφαλείας Ν. Αχαΐας, εφέσεις και αιτήσεις Παπαστεργιόπουλου, σημειώσεις και ΦΕΚ περί εκτοπίσεων, που αφορούν την εκτόπισή του (1947-1965). Περιέχονται επίσης αιτήσεις του διαγραφής από τον Δικηγορικό Σύλλογο Πατρών για να μπορέσει να εγγραφεί στον αντίστοιχο σύλλογο της Αθήνας.

Φάκελος 19 Ποικίλα

Υλικό από τη συμμετοχή του στην Πανελλήνια Επιτροπή Αγώνα για την κατάργηση των ξένων στρατιωτικών βάσεων και τη Συντονιστική Επιτροπή Πανελληνίων Ενώσεων Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και Θυμάτων Κατοχής, αποκόμματα εφημερίδων με κριτικές για τα βιβλία του *Ο Μωρηάς στα όπλα* (έκτος τόμος) και *Η νομική φύση και το δίκαιο της Εθνικής Αντίστασης* (1980), φωτογραφίες κ.λπ. Τέλος υπάρχουν αντίγραφα από το αρχείο του 12ου Συντάγματος του Ε.Λ.Α.Σ.: απολυτήριο Παπαστεργιόπουλου, δύο πρωτόκολλα παραλαβής του αρχείου του Συντάγματος, διάφορες αναφορές του, και σχέδιο οργάνωσης δικτύου πληροφοριών.

Φάκελος 20 Εκλογικά 1 (1946-1961)

Φύλλα και αποκόμματα εφημερίδων, προπαγανδιστικό / εκλογικό υλικό και υλικό που αφορά τους εκλογικούς αντιπροσώπους για α) τις βουλευτικές εκλογές: 31/3/1946 5/3/1950, 9/9/1951, 16/11/1952, 19/2/1956, 11/5/1958, 29/10/1961, β) τις δημοτικές εκλογές 15/4/1951 και 28/11/1954.

Εφημερίδες: *Νεολόγος Πατρών* , *Εθνικός Κήρυξ (Πατρών)*, *Η Ημέρα (Πατρών)* , *Πελοπόννησος* , *Τα Νέα* , *Η Σάτιρα* , *Η Αυγή*.

Φάκελος 21 Εκλογικά 2 (1963-1964)

Φύλλα εφημερίδων και εκλογικό υλικό για τις βουλευτικές εκλογές της 3/11/1963 και 16/2/1964.

Εφημερίδες: *Ελευθερία*, *Η Αυγή*, *Μεσημβρινή*, *Εθνικός Κήρυξ (Πατρών)*, *Νεολόγος Πατρών*

Περιέχονται επίσης εκλογικοί κατάλογοι που καταρτίστηκαν μετά την «ανασύνταξιν» του έτους 1946 των εξής κοινοτήτων: Αραχωβιτική τέως Δήμου Πατρέων, Ψαθοπύργου τέως Δήμου Πατρέων, Δρεπάνου τέως Δήμου Πατρέων.

Φάκελος 22 Αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά περιοδικά για Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1955-1967)

Αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά περιοδικά που αναφέρονται κυρίως στη μάχη της Βρετανίας.

Φάκελος 23 Δακτυλόγραφα και χειρόγραφα έργων για την αντίσταση στην Πελοπόννησο

- «Πολιτική ιστορία του κινήματος (1941-1944) στο Μωρηά. Χειρόγραφα και δακτυλόγραφα

- «Ο απελευθερωτικός αγώνας στην Πελοπόννησο».

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Φάκελοι 24 - 25 Προκηρύξεις και εφημερίδες που αφορούν το φοιτητικό κίνημα (1982-1984)